

Men med den nye viden og evne til at skabe venner følger også et andet bud i Saint-Exupéry's verden, og som han lader komme til udtryk i 'Den lille prins'. Med tæmningen - og altså venskabet - følger også ansvaret. »Du har for evigt ansvaret for det, du har gjort tamt«, siger ræven, og det går op for den lille prins, at han må vende hjem til sin planet, hvor han har efterladt sin rose, som han har et ansvar for.

Fortællingen om den lille prins bliver ved at fascinere, nu mere end 50 år efter den udkom første år. Mange forskere og kritikere har forsøgt at forklare, hvori denne fascination ligger, men ingen har vel fundet et endegyldigt svar.

En af de forfattere, som man ved har haft stor betydning for Saint-Exupéry, er faktisk vores egen H.C. Andersen. Gennem hele sin barndom fik han læst højt af hans eventyr, og han skriver selv herom i bogen 'Écrits de Guerre': »Den første bog, jeg rigtig har holdt af, var en samling af Hans Christian Andersens eventyr«. Johannes Møllehave skrev engang: »Nu man ved det, forstår man godt, at 'Den lille havfrue' har været en vigtig inspiration. Læs de to historier igen, og se det selv«.

MYSTERIET OM SAINT-EXUPÉRY'S DØD har givet stof til mange myter. Han forsvinder under en rekognoscerings-flyvning den 31. juli 1944.

Amerikanerne er gået ind i krigen i slutningen af 1942, og Saint-Exupéry er til sin store glæde og tilfredshed blevet optaget som rekognosceringspilot i den amerikanske del af forsvaret, og han har efter utallige forespørgsler fået lov

at flyve de moderne amerikanske Lightning P-38 fly, selvom han var alt for gammel.

I juli befinder hans eskadrille sig i Borgo på Korsika, og det er herfra han letter i en Lightning P-38 den 31. juli klokken 8 om morgenen med kurs mod Frankrig. Efter nogle timer er der pludselig ikke længere kontakt med flyet, og efter ca. 10 timer erklæres flyet for 'missing in action'. Siden er flyet og Saint-Exupéry aldrig blevet fundet.

Men teorierne om hans endeligt har altid været mangfoldige, og hver eneste gang en eftersøgning efter hans fly er sat i gang, er det nærmest blevet en national begivenhed. I 1993 iværksatte det franske champagnefirma Louis Roderer en eftersøgning efter Saint-Exupéry's fly - men uden resultat.

I slutningen af 1998 indledtes endnu en febrilsk jagt, da en fisker fra Marseille fik en armlænke med op i sit net. På lænken stod Saint-Exupéry's navn, hans kones og hans amerikanske forlæggeres. Siden har fiskeren, det lokale dykkerfirma, forsvarsministeriet og hans efterkommere og arvinger sloges om armbåndet. Er der tale om et nationalt klenodie, eller er der tale om en ejendel, der rettelig bør tilhøre hans efterkommere? I første omgang blev lænken gemt bag lås og slå i forsvarsministeriet, og der blev udstedt forbud mod at lave eftersøgninger i havet ved findestedet. Senere er lænken overgivet til videnskabelige analyser i både Frankrig og USA, og alle venter stadig spændt på resultaterne.

Og jungletrommerne har lydt to gange mere i løbet af de sidste to måneder, hvor to forskellige dykkere har hævdet,

at nu har de fundet flyet. Men det endelige bevis mangler i skrivende stund stadig. Alt imens dette postyr står på, er der en hel landsby, Carquarenne 20 km øst for Toulon, hvor indbyggerne passer og plejer et gravsted på den lokale kirkegård, som de har døbt 'Digterens grav' (Le tombeau du poète). De er overbeviste om, at det lig, som blev fundet i vandkanten ud for landsbyen, to uger efter at Saint-Exupéry forsvandt, og som blev begravet her, rent faktisk var liget af Saint-Exupéry.

Sådan går historierne. Meget er sagt, og meget er tænkt om denne franske forfatters liv og død. Men en ting står fast. Saint-Exupéry har opnået status af nationalhelt i sit hjemland, og han har formået at skabe sætninger, der til stadighed citeres i mange sammenhænge. Som f.eks. sætningen: »Kun med hjertet kan man se rigtigt«. Og om man nogensinde finder svaret på hans mystiske forsvinden, det vil kun fremtiden vise. Hans skæbne blev at tage af sted for ikke at vende tilbage. Akkurat som den lille prins.

AGNETE LANGGÅRD

Mindeudstillingen 'Saint-Exupéry 100 år' vises på Det Franske Kulturinstitut i København. Udstillingen er åben fra i dag til den 30. juni. Mandag til fredag kl. 9.00 til 18.00.

KRONIKEN I MORGEN:
HAAKON LÆRUM
Skibbrud
- Velfærdstaten i havens

En Kronik er på ca. 15.000 enheder eller 2300 ord. Manuskript, diskette og evt. portræt af kronikeren sendes til Kronikredaktionen.